

Kanaa Ibrahim taḡa

Lijira nâbiḡ nî 2

Kanaa Ibrahim taña

Lijira nâbiñ nî 2

Equipe de traduction massalit

B.P. 4214

N'Djaména

République du Tchad

2015

Langue: massalit, parlée dans la préfecture d'Assoungha à l'est du Tchad, et au Soudan, surtout dans l'Etat fédéral du Darfour occidental.

Traduction du titre: L'histoire d'Abraham.

La vie des prophètes 2

Traduction tirée de l'Ancien Testament : Genèse 11:27 – 13:18 ; 14:11 – 19:29 ; 21:1-21 ; 22:1-19 ; 23:1 – 24:67 ; 25:7-18

Genre: Saintes Ecritures

Language: Massalit, spoken in the Assoungha préfecture in Eastern Chad and in Sudan, mainly in the Federal State of West Darfur.

Translation of the title: The Story of Abraham.

Lives of the Prophets 2

Translation from the Old Testament: Genesis 11:27 – 13:18; 14:11 – 19:29; 21:1-21; 22:1-19; 23:1 – 24:67; 25:7-18

Genre: Holy Scriptures

Kitab igi kanaa Mula taḡa ye, Tawrat Musa kitab ḡilaḡi molok fâsilta 11:27 – 13:18; 14:11 – 19:29; 21:1-21; 22:1-19; 23:1 – 24:67; 25:7-18 kul kanaa masarakam orgoloḡiḡaye. Hâgudu kitab igi liḡira nâbiḡ nî mbarlaḡa na Ibrahim ta gi ye. ḡilaḡ na Adam ta gi du alle koy orgoloḡiḡa. Hâgudu nâbiḡ tuu nîḡa koy inde, yaḡun ḡuḡaḡko orgoloḡiḡti.

Première édition, 250 exemplaires

First edition, 250 copies

© 2015, Equipe de traduction massalit

Îwi kanaa nâbi Ibrahim taɗa ye. Mula tiro ɗonin barko tîna, ti du kanaa Mula taɗ tîbina. Ibrahimko, tiro gîlangu Abram urinniyere.

Ibrahim taɗ tunuba

11 ²⁷ Gi sutu Tara ta ye. Tara ti kimiɗ mbeli kaɗ nuɗana ye. Kimiɗ taɗ wî mirsi Abram mbo Nahur mbo Haran mbo uriye. Haran taɗ kimiɗ, i mba Lut noɗ kâli mbara Milka noɗ Yiska noɗ uriye. Haran hille tiro uɗana-gim tîya. Baba ta molok gîlangu tîya. Hille uɗana gi Or uriye, Or gi ka Kaldaniyinta nî yere. Abram mbo Nahur mbo i koy mûcoo ula. Mûco Abram ta gi Saray uriye, mûco Nahur ta gi du Milka uriye. Milka ti Haran nîya gi ta kima ye. ³⁰ Saray ti kimo tângit nuɗannda ye.

³¹ Inko sêy inda gu Tara kima ta Abram mbo, Abram ta mûco Saray mbo Lut Haran ta kima ta kima mbo hille Or Kaldaniyinta nî molok tîɗar dar Kanan uri gim kaken-de ma ukuɗuɗ-kede hille Harran uri ilim riɗ uɗuɗa.

³² In ken Tara sininta 205 ne-de hille Harran uri gim tîya.

Abram Mula to kano tîbina gu

12 ¹ In ken Mula Abramko ɗgo tire, “Dar kîni molok dîɗa, ka naɗa molok dîɗa, baba na ta taɗi molok lar kirirna dar ama mbînjikalte gim ko!

2 Hâgudu ama mboro sutu kâddi to baba mbûsti, mboro barko mbîti. Mirsi nañ ka kooy osti. Ka kâddur na nû barka gûti. 3 Ka mboro barko mbûnji-ken, ama koy inta wo barko ânjiti. Hâgudu kañgi mboro nal ndige-ken, ama tiro bîyo nda anti. Na jam ka sutuñ ganim ninda wî kooy barko warkiceti” Mula in tîrnaña.

4 Inko mbo Abram kanaa Mula tañ kinañ kurnañ tîñ taka. Mûco ta Saray mbo tîyar ta ta kima Lut mbo kooy kul taka, hâgudu malta îniña mbo majiri hille Harran uri gim torona ila mbo kooy de kul bûrti dar Kanan naka gu rûcuñ sîr ena. Abram hille Harran molok tîñara-gim sininta 75 tenere. Dar Kanan waka-gim 6 Abramta darko koñoñ sînge kâddi hille Mura gani Chakim uri gim ûnjura. Dar igu Kananiyinta inde-de wara.

7 Hâgudu Mula Abram tindam lîjiñar ngo tire, “Dar gu kooy ama kimiñ nañ mbo kuñara ila mbo de kîmbiti” in tîrnaña. Ijoniñ Abram gani Mula tiro mbo tûrana gim kômaci mbo gani Mulo fariñu sadako nda tigeto tena.

8 Hâgudu Abramta ili molok kurnañ kômaci hille Betel uri molok saba kanañ fârigko ena. Gani ili hille Ay uri molok saba dol Betel molok garbi dol ye. Ây koy gani fariñu sadako tigeto kômaci mbo ken mirsi Mula taña mbo tûrujito tena. 9 Ili molok Abram boko boko susak ke gani Nagab urim taka.

Sene wâcim nûkaa wî

10 Igi molok dar gim wâci tûka. Nîyembo wâci tûka, Abramta Masir waka. Masir waye-gim sêy-de wâcu înte mbo waka. 11 Masir munje waka-kunuḡ Abram mûco ta Saray wo ḡgo tire, “Ama mbindilin kinaḡ! Maḡ mûco nîyembo nomoḡe le. 12 Mboro Masiriyinta mbîkala-ken, ḡgo irti ‘Gi mûco ta ye’ ru amboro ambuy mboro mbulti. 13 In ken ama ḡgo are, ‘Igi mîyar mbe ye’ ru! In ninda mbo kallo âmbibin amboro ambuyndiye na jam” in tîrnaḡa.

14 In ken Abramta Masir waka-gim, ti tosiḡa noḡ tûka : Masiriyinta Abram ta mûco îkala gu nîyembo tomoḡen 15 inko mbo firawn dala Masir ta gi mbo nâyirii ila, Sarayko îkala-kunuḡ “Hay! Mûco gi ḡgo nomoḡe ye!” in rînaḡ dala ta taḡim wanaḡa. 16 Mûco gi ta jam firawn gi Abramko kallo nda ken tiro tîce mbo jôci mbo dee mbo lerker mbo dîrije mbo majiri mbo kadumaḡ mbo kooy de tûḡa.

17 Yagunuḡ Saray mûco Abram ta gim kanaa nûkaa ila nî jam Mula firawn gi mbo ka taḡ mbo kooy wajo kâddu nda tûnjura. 18 Firawn ti hâgu kosiḡ in ken Abramko kuruḡ ḡgo tire, “Gi ḡḡari ye mba gena ye? ḡgo ru ‘Mu mbe ye’ rînaḡayoḡ? ḡgo ru mûco na ya gu andindilndoḡ? ‘Mu mbe ye’ rînaḡa gi ta jam, ama ‘Mûco

awulti' ru anararniye. Hâgu mûco na gi yan gula ko!" in tîrnaña.

20 In ken firawn gi ka tañ kâyin ngo tire, "Abram mbo mûco ta mbo ka taña mbo malta mbo kenjebena Masir lok ndîñi!" in tîrnaña.

Abramta Lut mbo inñira-gim

13 1 Firawn gi Abramta Masir molok tîndiña-kodo Abramta tîñar gani Nagab urim wâlandira. Mûco ta mbo malta taña mbo ka taña mbo hâgudu Lut tîyar ta ta kima mbo kooy waka. 2 Hâgudu susak ke-de Nagab molok fârig alle indirne gim wâlandira, hilleje Betel mbo Ay mbo olonam. Igi de lo gani alle Abram ganu fariñu tigerniye, hâkkoy mirsi Mula taña mbo tûrujina.

Abram ti maliye ye, malta kâddur mbo fuddañ mbo dahabta mbo kâddur tene. 5 Hâgudu Lut koy tîce mbo dee mbo ka mbo kâddur ne Abram mbo gê niyerniye. 6 Hâgudu ka Firiziyinta mbo Kananiyinta mbo, i koy gani ilim inta mbo gê nindirniñaye. Malta îniña kâddur yen gani reke nda tûka, târii baka ûka sañan gani tîlem indendiye. In ken rayeje Abram taña mbo Lut taña mbo gulto ige.

8 Rayeje gulto igen Abram kinañ Lutko kurun ngo tire, "Amboro mbo mboro mbo mi mi de me. Gulto migeti noñ yande. Rayeje naña mbo rayeje mbeña mbo koy

gulto igeti noŋ yande. 9 Gani gi wâsiya ye. Amboro mbo mboro mbo miŋiŋirte. Maŋ mutam gakan, ama rîm ati. Maŋ rîm gakan, ama mutam ati” in tîrnaŋa.

10 Inko mbo Lut fit ken tîkala gu gani bar Urdun ta gi hille Suwar mo kaken kooy rayŋgi yen, rayŋgi lo nda tomonen tendeleŋa. Gani gi zâgiye Mula ta noŋ nomoŋe ye, hâgudu gani Masir ta noŋ nomoŋe ye. Gak ilim Mula hille Sadum mbo hille Gamura mbo ila wo ma kûmman ka wo tayanndire. In ken Lut sabu ken ko gani bar Urdun ta ilu to ndeleŋ kul tindire.

In ninda mbo Lut mbo Abram mbo iŋiŋira. 12 Abram dar Kanan mo sêy tindire, Lut du hilleje olonam hille Sadum ta munje bululu wâsiya bar Urdun tam ko fârigko ken tindire. 13 Hâgudu ka hille Sadum taŋa i nîyembo bîyee lo, Mulam bîyee nige ye.

14 Lutta Abramta mbo iŋiŋira-molok, Mula Abramko ŋgo tire, “Gurnaŋa fit gena sîkal gani saba molok garbim, hâgudu rî molok mutam koy. Kallo sîkal! 15 Gani jere gu kooy mboro mbîti, kimiŋ naŋ mbo kuŋara ila mbo tebet no kîmbiti. 16 Ka naŋa luŋar âbi noŋ kâddur ûti, saŋan koy kintinndiye. 17 Wâsikandi gani gi ta gu kurnaŋ malaŋa sîkal, igu ama mbîti” Mula in tîrnaŋa.

18 Mula in tîrnaŋa-kunuŋ Abram kurnaŋ malaŋ tîkala. In ken fârigko lar lirirnu gani sîŋgee kâddinjar hille Hibrun molok munje ko tuŋuŋa. Sîŋgee ila kaŋgi Mamra

uri gi taña ye. Ây koy ganu Mulo fariņu sadako nda tigeto tena.

Abram Lut ta jam tusuruna-gim

Gak ilim dalaje as na kûcaņ noru ente mbo dar Kanan mo ko waya. Dalaje as na ilam kâddi îni Kadarlumar uri gi ye. I dalaje Kanan taņ kâddur mbo surisin eņelila. Inta mana koy dalaje Sadum taņa mbo Gamura taņa mbo ye.

14 ¹¹ Ka noru Sadum mbo Gamura mbo neņelilaa ila hilleje ilam lay mamunta kooy kul netu înu kooy kul waka. ¹² In ken Lut Abram tîyar ta ta kima, ti koy hille Sadum uri gim nuņ ninda yen, ilu koy kîbin kul waka, mamunta taņa mbo kooy kul waka.

¹³ Gi molok kaņgi tu nori molok kâriņ ko Ibrani Abramko tindila. Abram ti sîņgee kâddinjar Mamra taņa ilam tindirniye. Mamra ti Amuriyinta mana ye, tîyarce taņa Achkul mbo Anir mbo ye. I kaņ koy alle lok Abram mbo îyarigiye.

¹⁴ Abram Lut tîyar ta ta kima gu îbina tinaņa-kunuņ kurnaņ ka taņ saņan nusuritiņ jâribe tam nuņaraa ila wo kooy kuruņ todorona. Ka taņ norim natiņa ila 318 ye. Bûrti hasimta îniņa nî ilu rûcuņ dar Dan uri gim waka.

¹⁵ In ken Abram ka taņa keņeņ ganiî mbara sû ko hasimta wo kusaņko gammu tena. Inta ņelil rayo-de hille Huba uri Dimachk molok rîm ninda ilim rayin wanaņa. ¹⁶ Naņ wâlandiri-gim Abramta malta mbo Lut tîyar ta ta kima

gi mbo iyaŋata kîbin wanaŋa ila mbo hâgudu ka tuu kul wanaŋa ila mbo kooy kânju kul wara.

Abram mbo Malik-Sadik mbo

17 Abramta ƚoru Kadarlumar dalaje taŋa mbo surun nodu wâlandiri gu, Malik-Sadik dala Chalim ta madaldi Chawa uri-gim kar Abramko abbu mbo saa kâyi taŋa mbo nda tanara. Malik-Sadik Mulo kâddi yen koso sadako nda nidibake ye.

Hâgudu Malik-Sadik Abramko barko ƚû ƚgo tire, “Abram, Mula ti kâddi lo mundu ken ganu ken nena ye, ti mboro barko ndîti. Mula kâddi mboro ƚjuŋƚo ndûsa, hasimta naŋa wo ƚelila. In ken Mulo assu mire” Malik-Sadik in tîrnaŋa. In ken Abram hâbutoo ƚori molok tanara ila wo kul kumaŋ ûtuk nduŋ kumo tu lamin Malik-Sadikko tûŋa.

Dala Sadum ti koy tîŋar Abramko tandala, âmin-âmin koy madaldi Chawa uri gi madaldi dala ta uriye.

21 In ken dala Sadum ta Abramko ƚgo tire, “Ka mbeŋa ândiya, malta ƚori molok naraa ila wo kooy maŋ de kul” in tirnen, 22 Abram du koro lamin ƚgo tire, “Wallahi, ama hâbutoo wîm tîlo koy awulndiye, Mula kâddi mundi mbo gani mbo nena gi andesere. 23 Âŋari yoŋ ser berjeŋi ta yoŋ koy awulndiye. Guŋa maŋ ‘Abramko maliyo âsa’ rînaŋtiyande. 24 Ama hâbutoo in anndende yagun ka mbeŋa iŋana ila de haddiye. Hâgudu ka amboro mbo gê

naka wî, Anir mbo Achkul mbo Mamra mbo, i îniņa ulte”
Abram in tîrnaņa.

Mula Abram mbo gûco tena-gim

15 ❶ Ili molok Mula Abram tindam lîjînar ņgo tire
“Abram, gurakan, ama dargo nda âka, hâbutoo
kallaa kâddur mbîti” in tîrnaņa. ❷ Abram du ņgo tire,
“Mula Nene mbe, maņ ņgâru ânditiyon? Tâņgit kimo
ândinde, kimiņ awuņan-kede âyini aye, kaņgi taņi mbem
nâyiri gi, ti de urtu andenti, gi Aliyazar hille Dimachk
mana ye” in tîrnaņa. ❸ Mula du ņgo tire, “Lala lala. Ti
urtu ndendiye, yagun kima maņ de luņanin urtu ndenti”
in tîrnaņa. ❹ Hâgudu Mula Abramko sule ndînar ņgo
tire, “Goniņa mundu jîkala kiyeje nitin. Kiyeje wî saņan
nitintiyon? Lala, saņan nitinndiye. Kimiņ naņa koy kiyeje
wî noņ kâddur ûti” in tîrnaņa. ❺ Abram du Mula to kano
tîbina, ti kûrim aymanta tenen Mula tîkala-kunuņ, “Kaņgi
igi fereta ye” Mula in tîrnaņa.

❻ Hâgudu ņgo tîrnaņa, “Ama Mula ye. Dar gu mbî-ken
na tûti ta jam Hille Or Kaldaniyin ta nî molok mbîndînar
mbanara” in tirnen, ❼ Abram du ņgo tire, “Mula Nene
mbe, ņgo ken gani mbe yoņ awosiņtiyon?” tirnen,
❽ Mula du ņgo tire, “Gaka dakalo sininta kaņ nene gi
noņ, sû koy sininta kaņ nene gi noņ âru sininta kaņ nene
gi noņ hâgudu hamam noņ âmbi noņ mba na!” Mula in

tirnen, 10 Abram du malta wî Mulam nar tiban nuriñ molok cek ken, caku-caku tûsa, yagun hamam mbo âmbi mbo cek tennde. 11 In tena gim arañ dabe de nûgim ûcucin, Abram du kurnañ turaye.

12 Hâgudu âyñge tîliñani mbo Abram nîyembo tarniña gani lîñgi nda tûka nîyembo turana. 13 In ken Mula Abramko ñgo tire, “Kalla kosiñ ! Guña kimiñ nañ gemañ kû dar kânim indeti. Dar ili tañ nenee inta wo majiri sû sininta 400 mo onjoreti. 14 Yagun ka nañ nonjoree ila wo ama agab anti. Igi molok ka naña wo majikandi molok ândiñti. Hâbuto kâddur kul îñti” Mula in rînañ 15 hâkkoy ñgo tire “Sutuñ nañ sininta 400 uñuna-gim dar Amuriyinta nî gim de wâlandirti. Hassa Amuriyinta wo dar gi molok arayin agende, i ma bîyee in kâddur ennde. Mañ gi kalla mbo de daña kû lîy mañi mbo de ko ûwañ nañ narketi” Mula in tîrnaña.

17 Âyñge tîliñana mbo gani dûñgi tûka-kunuñ wasu nâbure urunju ke nû cek ena ila nî nuru tîñin Abram tîkala. 18 Igi mbo lêle ilim Mula Abram mbo gûco tena. In ken Mula ñgo tire, “Ama dar igu kimiñ nañ âñti, madaldi bar Masir ta gi molok bar kâddi mirsi Furat uri gim âñti. Dar gi hassa koroo kâniñam tinde : koroo Giniyinta mbo Genizziyinta mbo Kadmuniyinta mbo Hissiyinta mbo Firiziyinta mbo Rafayiyinta mbo Amuriyinta mbo Kananiyinta mbo Girjachiyinta mbo Yabusiyinta mbo nî

ye. Hassa sutuŋ wî kooy dar gim ninda ye, yagun ama kimiŋ naŋa wo ânti” Mula in tîrnaŋa.

Ismayilko uŋana-gim

16 ① Abram mûco ta Saray mbo dar Kanan mo sininta ûtuk indirni-gim, ti ma kimo tuŋannde. Saray ti kaduma mûco Masir no mirsi Hajir uru tenere. Hâgudu Saray Abramko ŋgo tire, “Amboro Mula kimo ândinde. Maŋ kaduma mbe gu kul ! Mula tiro mbo kimo âmbitiyoŋ mosende” in tirnen, Abram du mûco ta to kano toŋoŋina. In ken Saray Abram ta mûco kaduma îni Masir na Hajir uri gu Abramko mûco tûna. ④ In ken sêy inda gu Hajir kûnu tarka. Ti kûnu tene gu tosiŋa-kunuŋ nene ta Sarayko haggar tige. ⑤ In ken Saray Abramko ŋgo tire, “Hajir haggar andige gi maŋ jiya mo lo ye. Ama lo kaduma mbe yen mbîya ye. Hassa ti kûnu tene-gu tosiŋa-kunuŋ haggar andige. Haggar andigen koy, ama de lo mbîya ye. Ama Mula mbo mbondorona” Saray in tirnen, ⑥ Abram du ŋgo tire, “Kaduma na gi, gi yaŋgo. Ti mboro molok dîsir ye. Ndide gu kooy ke !” in tîrnaŋa. Gi molok Saray Hajirko nîyembo dabaro nda tigen Hajir tiro molok kâriŋ tîŋ taka.

⑦ In ena molok Hajir kâriŋ kase gani sîŋgee nenendam taka. Malak Mula ta du kar tiro sa kurti kase mana bûrti dar Chur ta gim ninda ilim tarka. ⑧ Malak Mula ta Hajir wo ŋgo tire, “Hajir kaduma Saray tag, ŋgur lok kar ŋgur

gayoŋ?” in tîrnaŋa, ti du ŋgo tire, “Ama gani mbe gi nelle ye, nene mbe Saray molok kâriŋ are” in tirnen, 9 malak Mula ta du ŋgo tire, “Nene nam lâna ikram ke !” 10 Hâkkoy ŋgo tire, “Mula kimiŋ kâddur ndîti, saŋan nitinndiye. 11 Mula dâlîmo na gu tinaŋa ta jam, maŋ kûnu ne gi kimo mbo luŋan Ismayil guruŋti. 12 Kima na gi tîle to de tindeti, leri wara ta noŋ saŋan kaŋgi nar dâlul tenndiye. Kâni hâsut tûti, ka koy ti tindam hâsutta ûti. Tîyarce mbo nânjafiri tûti” malak in tîrnaŋa.

13 Hajir ti ajab rînaŋ tîle to ŋgo tire, “Ajab ! Ama Mulo âkala, ti andeseren ây-kede andoŋ?” in rînaŋ, hâgudu Mula nda tûrana ta jam, Mulo “Maŋ andesere” turuŋa.

14 Igi ta jam sa kurti gu mirsi “Sa Mula lîjiru andesere” uruŋa, sa gi hille Kadich mbo hille Barad mbo olonam tinde.

15 In ken Hajir lânu kimo mbo tuŋana. Baba ta Abram du mirsi Ismayil turuŋa. 16 Hajir Ismayilko tuŋana-gim Abram sininta 86 tenere.

Tar geya wândaŋina-gim

17 1 Abram sininta 99 tene-gim Mula ti tindam lîjînar ŋgo tire, “Ama Mula Nasaŋana ye. Bûrti mbo rûcin fereta lo si ! 2 Ama mboro mbo mûcaŋin kimiŋ kâddur mbîti” Mula in tîrnaŋa. 3 In ken Abram du ûyo taŋam tusuna, Mula du ŋgo tire, 4 “Igi gûca amboro mbo munusula gi ye. Ama agetiŋa mbindilin

kinaŋ ! Mboro sutuŋ kâddur na nî baba mbûsti. 5 Âmin
 na molok Abram mburiteyande, yagun ama sutuŋ kâddur
 na nî baba mbûste ta jam Ibrahim mburiteye. 6 Hâgudu
 kimiŋ nîyembo kâddur mbî-ken, i du sutuŋ kâddur ûti,
 sutuŋ naŋa molok tuu dalaje ûti. 7 Amboro mbo mboro
 mbo kimiŋ naŋa mbo gûco mena gi de, tebet na tûti.
 Ma noŋ kimiŋ naŋa noŋ ûyom kooy ama de Mula kîni
 ye mûcaŋa ta jam. 8 Hâgudu ma noŋ kimiŋ naŋa noŋ
 dar Kananko kooy de kinta kîmbiti, gani hassa gemaŋ lo
 kinda gu. Dar gi tebet kîni tûti, ama de Mula kîni ye”
 Mula in tîrnaŋa.

9 Hâgudu Mula Ibrahimko ŋgo tire, “Maŋ getiŋa
 mbindilin kinaŋ ! Ndaŋ-ndaŋ mboro mbo kimiŋ naŋa
 mbo gûco mena gu kûrciteye, kimiŋ naŋa molok kimiŋ
 naŋa nîŋ kimiŋ molok ûyom kooy keleteyande. 10 Ŋgo
 ken gûca mena gu mboro mbo kimiŋ naŋa mbo ûyom
 kooy kûrcitiyoŋ ? Kinta mana kimiŋ mbeli kooy tar
 kigeteye. 11 Tar kige-ken amboro mbo kinta mbo gûca
 mena gu ka kooy osinjeti. 12 Kimiŋ mbeli uŋana jo
 aya uŋana-ken tar kigeteye. Kimiŋ mbeli, taŋ kîniŋam
 uŋana ila, hâgudu majiri korona sutuŋ kîni mana nanda
 ila nîŋ kimiŋ mbo, hâgudu ka gemaŋ kinta mbo ninda
 ila nîŋ kimiŋ mbo kooy de tar kigeteye. 13 Ndaŋ-ndaŋ
 kimiŋ mbeli, taŋ kîniŋam uŋana ila kooy de tar kigeteye,
 hâgudu majiri malta kîniŋa mbo korona ila kooy de tar
 kigeteye. Amboro mbo gûca mena ili tebet ndû kînim

tindeteye. ¹⁴ Kinta molok ka tar ennda ila wo kooy ka îniņa molok eņeņte, gûca mbe molok îņa ta jam inta but ûsteye” Mula in tîrnaņa.

Ishag mbo gûca

¹⁵ Hâgudu Mula Ibrahim ko ŋgo tire, “Âmin na kede mûco na Sarayko ‘Saray’ guran, ‘Sara’ kuru. ¹⁶ Ama tiro barko nû tiro molok kimo mbîti, Sara tiro barko ân-ken ti sutun kâddur na nî da tûti, kimiņ taņa molok tuu sutun nîņ dalaje ûti” in tîrnaņa.

¹⁷ Ibrahim du Mula taņ ûyom sun cen ajab rînaņ kûri tam ŋgo tire, “Ŋgo ken saņan awuņantiyon, ama sininta 100 ane ? Sara du 90 tene, ŋgo ken kimo muņantiyon ?” in rînaņ, ¹⁸ hâgudu Mulam ŋgo tire, “Barka na gi Ismayil tindam tûte” in tîrnaņa.

¹⁹ Mula du ŋgo tire, “Lala, in ninda yande ! Mûco na Sara kimo mbo nda tuņanin mirsi Ishag guruņti. Tiro mbo gûca mbe tebet nindete gi ye, tiro mbo hâgudu kimiņ taņa mbo koy. ²⁰ Yagu ama rûjiya na Ismayil ta gu koy aynaņa. Tiro koy barko ânți, kimiņ kâddur na nî baba tûti. Hâgudu kimiņ taņa nîyembo kâddur ûti. Sutu kâddi tû-ken, inta molok dalaje 12 ûti. ²¹ Yagun gûca mbe mboro mbo mûcaņa ili hâgudu Ishag mbo koy mûcaņti, Sara tuņante gi sene narte aye gim de” in tîrnaņa. ²² In ken Mula kanaa taņ tûrana-kunuņ Ibrahimko tela.

Ibrahimta tar geya

23 Ili molok Ibrahim lêle ilim de Mula mbo ûrana ila kooy tena. Kima ta Ismayilko kul, kambas mbo majiri tañi tam uñana ila noñ hâgudu torona ila noñ kooy de toron tar tena.

24 Ibrahim sininta 99 tenen, kima ta Ismayil du sininta 13 tenen tar ena. 26 Lêle ilim de Ibrahim noñ kima ta Ismayil noñ, 27 hâgudu kimiñ tañi tam uñana ila noñ majiri orona ila noñ kooy de Ibrahim mbo gê lêle tîlem de tar ena.

Marçañari kañ Ibrahim tindam ware

18 1 In ena molok Ibrahim sîngee kâddinjar Mamra tañ mo tinda-gim âyngge uña yen dêsiñe tundi tam nuñ tinde-de Mula hâkkoy ti tindam tîjina. 2 Kûjo tamina gu ka kambas kañ munje kusul inden tîkala. Tîkala-kunuñ celcelo kurnañ kâriñ narku ûyo îniñam sun 3 ngo tire, “Kâddinjar mbeña, amboñoñe-ken ujim kakan maji kîni ta tañi molok. 4 Kusulin saa kanda wanarin joo kûkana âsuro sînge gi tam kununari gu 5 abbu anarin kiñana kake, maji kîni gi ta gani do karag kalla ye” in tîrnaña. I du ngo ire, “Mañ riya gi noñ de ken” îrnaña.

6 In ken Ibrahim dabe de toño Sara tindam ko ngo tire, “Celcelo gurnaña sôgu loboko korañ kañ ndukula

abbu amba ken!” in tirnen, 7 hâgudu Ibrahim kurnaŋ celcelo saŋgam ko dakalo numuro ɲugi ta celto ndeleŋ kimo kuruŋ tûna. Ti du celcelo de tiban rogol tânasiŋa. 8 In ken ɲugi gi tâsiŋa, Ibrahim ɲugi noŋ jî amunukta noŋ jî bororo noŋ kul marcaŋar taŋam tanaŋa. Ina-gim Ibrahim sîŋge goŋim i indam munje ko kusul tinde.

Mula “Sara wo koy tuŋanti” tire

9 Marcaŋari inaŋa-kunuŋ Ibrahimko ɲgo ire, “Mûco na Sara ɲgur yoŋ?” irnen, ti du ɲgo tire, “Ti kûde tinde” in tirnen, 10 inta mana tu ɲgo tire, “Ondoŋko aye gim de âlandiri gu, nasa ye, mûco na Sara kimo mbo tuŋanin kar arketi” in tîrnaŋa. Sara ti dêsiŋe tundi tam ɲuŋ diŋ îniŋam tindir-kunuŋ kanaa îniŋa tinaŋa.

11 Ibrahim daŋa tûka, hâgudu Sara koy munjukula tûka, ado koy tesorende. 12 Sara ti ûre gu tinaŋa-kunuŋ cen kûri tam ɲgo tire, “Ama munjukula âka, kaŋgi mbe koy daŋa tûka. ɲgo ken kimo luŋan aŋoŋintiyon?” in tîrnaŋa. 13 In ken Mula Ibrahimko ɲgo tire, “Sara ɲgo ru ‘Ama munjukula âka awuŋanndiye’ ruyaka tecenoŋ? 14 Hâbuto Mulam nâni tindoŋ? Lala, Mulam nâni kûye. Ondoŋko aye gim de âlandiri gu, mûco na Sara kimo mbo tuŋanin kar arketi” in tîrnaŋa. 15 Sara du Mulo kuran nambasiru “Ama acennde” tirnen, ti du “Jena” tîrnaŋa.

Ibrahim Mulo ka Sadum taɗa nî jam tûruji

16 In ken marcaɗar îniɗa Sadum kanaɗ nanjaɗ wayin, Ibrahim du kurnaɗ njebo taye. 17 Hâgudu Mula ɗgo tire, “Ama hâbuto anto annde-ken Ibrahimko andil-kede anndiye, 18 Ibrahim sutu kâddi njuɗɗa ta ûwa tûti ta jam. Hâgudu ti ta jam ka sutuɗ ganim mo ninda ila kooy barko ânti. 19 Ama tiro andeleɗa, bûrti Mula tira gu de kimiɗ taɗ mbo kimiɗ ûyom nuɗeritiɗa mbo tindili-ken, rûcu hâbutoo kallaa de igeteye. In ige-ken, ârnaɗa gu Ibrahimko nda ageti, ama Mula ye” in tîrnaɗa.

20 Hâgudu Mula Ibrahimko ɗgo tire, “Ka Sadum taɗ mbo Gamura taɗ mbo ka tuu dâlîmo ôrin ayne. I ka bîyee ye, hâbutoo bîyee kâddur ige. 21 Hâbutoo ena ila ûka ûregiyon, û-kede ûregiyon ama nene de ko âkalti” in tîrnaɗa.

22 Hâgudu marcaɗar mbara na ila Sadum kanaɗ wanjaɗa, Ibrahim du Mula mbo gê kusul sêy 23 nanjaɗ ɗgo tire, “Ka bîyee nige mbo kallaa nige mbo kooy gê yantiyon? 24 Ka kallaa nige Sadum mo 50 inda kinne. Ka 50 kallaa nige koy indayak, hille gu lendiyen kooy de yantiyon? 25 Lala, in nindo genan! Bîyee nige mbo kallaa nige mbo kooy yanan! Bîyee nige mbo kallaa nige mbo kooy tîle yande. Ka mbo hâbutoo mbo kooy Mula maɗ de hakim ge, kallo de ke!” Ibrahim in tirnen,

26 Hâgudu Mula ngo tire, “Sadum mo ka 50 kallaa nige ba arkan, ka hille taŋ kooy de aleti, ka 50 na nî jam” in tirnen, 27 Ibrahim du ngo tire, “Nene mbe, ama âbi lo, mboro mbo in âwurana. 28 Ka 45 kallaa nige rakan koy, hille gu tur kûyenda nî jam kooy de yantiyoŋ?” in tirnen, Mula du ngo tire, “Ayandiye, 45 arkan” in tîrnaŋa.

29 Hâgudu Ibrahim ngo tire, “Ka 40 kallaa indan koy” in tirnen, Mula du ngo tire, “Kalla ye. Hille gi taŋ ka wî wo ayanndiye 40 inda nî jam” in tirnen, 30 Ibrahim du ngo tire, “Ndâsirnan, Nene mbe hâkkoy âwurante. Ka 30 de kallaa inda-ken?” in tirnen, Mula du ngo tire, “Ayandiye ka 30 inda nî jam” in tîrnaŋa.

31 Hâkkoy Ibrahim ngo tire, “Nene mbe, ama hâkkoy maŋ jiyam âwuranin kinaŋ! Kanaa mbeŋ kâddur ûka. Yagun ka 20 kallaa indan koy” in tirnen, Mula du ngo tire, “Ayandiye ka 20 na nî jam” in tirnen, 32 Ibrahim hâgudu ngo tire, “Mba ndâsirnan, hâgu âwuranan haddiye. Ka 10 de kallaa indan koy” in tirnen, Mula du ngo tire, “Ayandiye ka 10 na nî jam” in tîrnaŋa.

33 Igi mbo Mula kanaa taŋ Ibrahim mbo kûran nodu le taka, Ibrahim du le toŋo taka.

Kanaa Sadum mbo Gamura mbo nûkaa ila

19 1 Hâgudu malayka mbara na Sadum mo nanjaŋ nayirniŋ ila Sadum mo ɲerem ukunŋa. Lut fadaye hille tam ɲuŋ tinda gu tîkala-kunuŋ kurnaŋ ko ûyo

îniṅam sun ② ṅgo tire, “Jîdal afo kara. Taṅi maji kîni tam ma-ken jonii kûkana kununara muṅun-ken dîman subbo kake !” in tirnen, i du ṅgo ire, “Lala, mi sule fadaye gim de muṅunti” in irnen, ③ Lut du inta wo nambasiru tilisinden taṅi tam kûde waya. Abbu ken ṅetu kallo nda ena iṅana.

④ Hâgudu ma ibi-kede ka kambas Sadum taṅa daṅari mbo hâgudu mbeli mbo kooy kar taṅu malaṅ ⑤ Lutko kurun ṅgo ire, “Ka kambas marcaṅari taṅi nam naraa ila ṅgur yoṅ ? Hassa amba ndîṅarin mûcoo mûsti” in îrnaṅa.

⑥ Lut du tîṅar dêsîṅo diṅ nû rûsaṅ ⑦ ṅgo tire, “Hay mîyarce mbeṅa, marcaṅar wî wo hâbuto bîyo nda kenan.

⑧ Ama kimiṅ kâli mbara de ane, tâṅgit kambas mbo nîdiranndaye. Ila wo kanda ândîṅarin ki kinnde gu kooy keni. Yagun ka kambas mbara na wî hâbuto bîyo nda kenan, i marcaṅar mbeṅa ye, hassa ka wî koroo mbeṅa mo ye” in tîrnaṅa.

⑨ In ken i du Lutko ṅgo ire, “Tis dêsîṅe gi molok ! Maṅ gema ge, kar jiya noṅ minta wo koy koroo naṅ mo âmbusto ndideyoṅ ? Kusul gîlaṅgu mbenin sîkal ! Mboro koy inta molok hâbuto nîyembo bîyo mbenti !” in îrnaṅa. In ken Lutko nîyembo fallag ken dêsîṅo enteṅto ena.

⑩ Yagun marcaṅari mbara na ila Lutko ciṅgan kûde nday dêsîṅo ûrsaṅa. ⑪ In ken marcaṅari ila dabe de ka dêsîṅem ninda ila wo kâddinjar wan sibinaa wan kooy de koṅori ûsa. I du dêsîṅo innden warkicenden ela.

Mula Lutta wo bîye molok ndînja

12 In ken malayka Lutko ŋgo ire, “Mula ka hille gi taŋa bîyee de igen ka tuu ôrin kinaŋ, gani gu kooy tûmmanto tinnde. In ken Mula minta wo mûmmante yen ambenjebena mara. Hille gim maŋ ka ŋgata wo neyoŋ ? Kimiŋ mbeli mbo kâli mbo yoŋ jârosi yoŋ ka tuu maŋ jiyam munje na yoŋ kooy ndilin hille gi molok tîŋi !” malayka in îrnaŋa.

14 In ken Lut ko kimiŋ taŋ kâli nulaa ila wo ŋgo tire, “Kurnaŋi ! Kurnaŋa gi molok tîŋi ! Mula hille gu tûmmanto tinnde” tirnen, i du kana ta gu jariya noŋ de sîkal îŋnde.

15 In ken subbo elele de malayka wî Lutko dil ken ŋgo ire, “Celcelo de kurnaŋa tîŋ kake ! Mûco na noŋ kimiŋ kâli naŋ mbara na ila noŋ kooy gula tîŋ ! Ka bîyee nige ila mbo gê kîsanana !” in îrnaŋa.

16 Yagun Lut îŋte-gim mal-mal tena, malayka ila du kar Lutta wo kimiŋ mbo koroo kîbin hille gi molok sule îndiŋa. Mula inta wo ŋoŋin bîye molok tîndiŋa. 17 In ken hille gi molok sule îŋa-gim, malak tu Lutko ŋgo tire, “Maŋ bîye molok dîŋto ninnde-ken ŋari ! Dummo fit genan, hâgudu bululu wâsiya gim gusulan ! Lîyndito ninnde-ken, kômaci ây na ilam ko” in tirnen, 18 Lut du ŋgo tire, “Lala, Nene mbe, ama ŋari-de saŋan akuŋuŋndiye. 19 Ama maŋ jiyam kallakandu kâddu arka, andoŋoŋin bîye molok

ândindiņ lîjira ândiya. Yagun saņan ņari-de kômaci ilam akununđiye. Bîye gi bûrtim andanarkan âyti. 20 Sîkal, hille munje ninda gim dabe de mayti. Hille ili sibina ye, ambelen ilim mayni. Gûmmandan bîye molok âmbindiņti” Lut in tîrnaņa.

21 Malak gi du ņgo tire, “Kana na gu aynaņa, hille maņ rînaņa gu âmmandiye. 22 Celcelo gârîņa hille ilim ko ! Maņ ma hille ilim lukunun-kede hâbuto bîyo anndiye” in tîrnaņa. In ken hille Sukar uruņa gu, “sibina” ira ye.

23 Hâgudu Lutta hille Sukar mo kaken ukununĵir-kunun âyņge tîņara. 24 Ukununņa-gim Mula mudi molok wasu nîyembo kâddu sa noņ tîņjura. 25 In ken Mula hilleje kâddinjar mbo sibinaa mbo ka hillejem ninda ila mbo hâbutoo rayni sîņgee mbo târii mbo bululu wâsiya gim ninda ila mbo kooy de tûmmana. 26 Hâgudu Lut ta mûco gi du kusul fît ken dummo tîkala-kunun furuņ anĝo tûka.

27 In ken Ibrahim, ti du ņun subbo de gani alle Mula mbo ûrana-gim taye gu, 28 Sadum mbo Gamura mbo hilleje jîreņ ninda ila mbo kooy de ûrunĵi dũņgi lîkit tâlige ta noņ gani molok toyosiren tîkala.

29 In ninda mbo Mula dar ili taņ hilleje ila tûmmani-gim, Ibrahimko ndâyņar Lutko ndîņ hilleje ila wo tûmmana.

Ishagko uṅana-gim

21 ❶ Inko sêy inda gu Sara wo alle Mula tûrana gi noṅ de tûka, ti tûrnaṅa noṅ tena: ❷ Gak Mula wado tûṅa gi tûka-kunuṅ Sara kûṅu raku kimo mbo tuṅana, Ibrahim daṅa tûka-kodo. ❸ In ken kimo mbo tuṅana gu Ibrahim mirsi Ishag^a turuṅa. ❹ Uṅana joo aya tuṅuna-kunuṅ de tar tena, alle Mula tindila noṅ tena. ❺ Sara Ishagko tuṅana-gim Ibrahim sininta 100 tenere. ❻ In ken Sara du ṅgo tire, “Mula andenjena, kaṅgi kana mbo ninaṅa gi koy amboro mbo gê teceketi” in tûrnaṅa. ❼ Hâkkoy ṅgo tire, “Gi yaṅga ama hassa Ibrahim daṅa tûka-kodo kimo nda awuṅana. Iṅga lo tâṅgit Ibrahimko ‘Sara kimo jî tandraṅe’ tûrnaṅoṅ? Tâṅgit in nîrnaṅa kûye” in tûrnaṅa.

Raya Ismayilta Hajir mbo

❽ Inko sêy inda gu Ishagko lêle jî endela-gim Ibrahim jîno kâddu tena. ❾ Lêle ilim Sara tesere gu, Ismayil Hajir Masir na gi ta kima gi, kima ta Ishagko haggat tigen tîkala. ❿ Sara tîkala-kunuṅ toṅoṅinnden Ibrahimko ṅgo tire, “Kaduma gu kima ta mbo gê rayin! Kima kaduma ta igi kima mbe Ishag mbo gê urtu tenndiye” in tûrnaṅa.

^a21:3 Mirsi Ishag ira-ken, nenjeke iraye.

11 Sara in tîrnaḡa, kana gi Ibrahimko nîyembo nda tumaḡirnde, Ismayil koy kima ta yayak.

12 Yagun Mula Ibrahimko ḡgo tire, “Hajir ta kana mbo Ismayil ta kana mbo in bîye nda tûkani. Ismayil koy ûwa sutu ta tûti, ti koy kima na ye. Yagun Ishag noḡ yande, Ishag ti kimiḡ taḡa mirsi naḡa mbo ureti. In ru Sara ta kano kîbin !” Mula in tîrnaḡa.

14 In ken subbo de Ibrahim ḡîrfo saa nandam jatta mbo kul nar Hajirko kâtab mo nonortoḡ kimo ḡû tenjebena. Ti du tîḡ gani fere sîḡgee nenenda Birsaba uri kanaḡ gani tosendam taka. 15 Saa ḡîrfe taḡa ônode, kimo sîḡge goḡim nunduḡuḡ 16 nûmburaḡ boko ḡelle ko ḡuḡ ḡgo tire, “Ama aser-de kima mbe ûyo mbeḡam tîyndiye” in ru tîri.

17 In ken Mula kima tîrin tinaḡa, malak Mula ta du mundi molok Hajirko kuruḡ ḡgo tire, “Hajir, ḡḡari yoḡ ? Gurakan ! Mula kima na gani sêy tîri gu tinaḡa.

18 Gurnaḡa lâmdir kima no kallo kîbin ! Ama kima no sutu kâddi ta babo âsti” in tîrnaḡa.

19 In ken Mula Hajirko gani sa to tîḡjikala, Hajir ko saa ḡîrfo nandam nar kima to tûḡa taḡana.

20 In ken Mula kima gu sero tindaye, kima kâddi kû gani fere sîḡgee nenenda gim sêy-de kaḡgi moroḡ nîke gi tûka. 21 Gani fere Faran uri gim sêy tinde-de, da ta mûco Masir no jîse tena.

22 ① Inko sêy inda gu Mula Ibrahimko kûri mana tosiņteyen kuruņ ņgo tire, “Ibrahim!” tirnen, “Nam” tirnen, ② “Gurnaņa Ishag kima na tîle ņoņe gu gula, dar Muriya uri kuma ama mbindilti-gim naņa, Ishagko tiban fariņu dâhiye to mba ken!” Mula in tîrnaņa.

③ In ken Ibrahim du subbo elele de kurnaņ sîņgee koņoņ kul leri kadan tuņuņa, ka mbara majiri taņa mbo kima ta Ishag mbo kul ko gani Mula “Kake!” tîrnaņa-gim waka. ④ Waye gu lêle kaņgalaņa gim Ibrahim nelle lok gani gu tîkala. ⑤ Tîkala-gim majiri taņa mbara na ila wo ņgo tire, “Ki gim leri mbo kinde-de amboro mbo Ishag mbo mi ây maka Mulo tûņ mena mûrujina marni” Ibrahim in tîrnaņa.

⑥ Hâgudu Ibrahim sîņgee dâhiye taņ kul kima to Ishagko nonortoņ, ti du wasi noņ joka noņ tula waka.

⑦ In ken Ishag baba ta gu ņgo tire, “Baba!” tirnen, “Nam” tirnen, Ishag du “Wasi noņ sîņgee noņ inde, yagu âri gi ņgur yoņ?” tirnen, ⑧ Ibrahim du ņgo tire, “Âri dâhiye to Mula âmbiti, kima mbe” in tîrnaņa. Kima ta mbo gê wayin, ⑨ gani Mula “Kake!” tîrnaņa gim ukuņuņa. In ken Ibrahim gani dâhiyo tigeto ken dole sîņgee nduņ kima ta Ishagko kucuņ sîņgeem dole tunduņa.

10 In ken Ibrahim koro dêŋ ken joko kul kima ta gu tidibanteyen teni gu, 11 malak Mula ta mundi molok kuruj, Ibrahimko ŋgo tire, “Hay Ibrahim ! Hay Ibrahim !” tirnen, Ibrahim du “Nam” tirnen, 12 malak du ŋgo tire, “Kima gu haddiye dibanan ! Aymanta ne Mulo gurake gu, Mula tosiŋa. Kima na tîle gu Mulo îya nindirnaŋnde” in tîrnaŋa. 13 Ibrahim du kûjo lamin fit tena gu, âri sîngem kâmi mbo nûngurtarnu tindem sîkal kul, kima ta Ishag ta ganim dâhiye to tidibana. 14 In ru Ibrahim gani gu mirsi “Mula âmbunji” turuŋa. Âmin-âmin koy ka “Kuma igim Mula nûnji” iraye.

15 Hâgudu hâkkoy mundi molok malak Mula ta Ibrahimko kuruj ŋgo tire, 16 “Mula andejeben ŋgo tire, ‘Ama Mula ye, naso âwure. Kima na tîle gu îya andindirnaŋnde. In gena gu, 17 kimiŋ naŋa wo barko âŋ-ken kâddur ûti, kiyeje noŋ boro madaldi ta noŋ kâddur ûti. Kimiŋ naŋa hasimta nî ganu kooy ulti. 18 Kimiŋ naŋa nî jam ka sutuŋ ganim ninda wî kooy barko warkiceti” in tîrnaŋa.

19 Hâgudu Ibrahimta lândiru gani majiri taŋ le waka ilim wara, igi molok inta mbo kooy lo kurnaŋ toŋo hille Birsaba uri-gim wâlandira.

23 ¹ Inko sêy inda gu Sara sininta 127 ne-de tîya. Hille Arba, Hibrun uri-gim tîya, dar Kanan mo. Ibrahim du mûco to kalawo nduņ tôliņa.

³ Ibrahim gani janaza molok kurnaņ Hissiyintam ko ngo tire, ⁴ “Ama gema lo kar nuri kînim ninda ye. Iᅇoᅇi kîniņa mbo ganu mûco mbe gu aymisiᅇto âmbii!” in tîrnaņa. ⁵ Hissiyinta du Ibrahimko ngo ire, ⁶ “Kâddi mîni, kana mîni gu kinaņ ! Mboro Mula nuri mînim kâddu ndûsa. Mûco na gu turbatta gani maņ ndide-gim koy de kimisiᅇ ! Kaᅇgi îya nira kûye” in îrnaņa.

⁷ Ibrahim du kurnaņ dar taņ nenee Hissiyinta nî ûyom sun ⁸ ngo tire, “Koᅇoᅇinan mûco mbe gu gim aymisiᅇtiyan, Afrun kima Suhar ta gu nâᅇkarni, ⁹ tufu Makfila uri âsurti tam munje ninda igu ânditiyan ? Ama gani gu ûyo kîniᅇam nda aronti, taman ta gu kosiᅇin ama âᅇti. In ken gani igi aymisiti mba tûti” Ibrahim in tîrnaņa.

¹⁰ Afrun ti koy Hissiyinta mbo gê nuᅇ inden ngo tire, ¹¹ “Lala, kâddi, ama ara gu kinaņ ! Ama âsurti gi noᅇ tufu gi noᅇ kooy de mbîti. Jamata dar gi taᅇa nîᅇ ûyom mbîya. Gaka mûco na gu kimisiᅇ !” in tîrnaņa.

¹² Ibrahim du jamata dar gi taᅇa na nî ûyom sun ¹³ Afrunko jamata ninda wî kooy ino ngo tire, “Kana mbo kinaņ ! Ama taman âsurti gi ta gu mbîti, taman gu

gulin ama aka mûco mbo aymisiŋ” in tîrnaŋa. ¹⁴ Afrun du Ibrahimko ŋgo tire, ¹⁵ “Kâddi, kana mbe gu kinaŋ ! Âsurti gi ta taman rîyalta fuddaŋ 400 de ye. Mboro mbo amoro mbo mene gi hâyyin de ye. Gaka mûco no kimisiŋ !” in tîrnaŋa.

¹⁶ In ken Ibrahim taman gi mbo ŋonin jamata nî ûyom rîyalta fuddaŋ 400 ka oroke gi noŋ nitin tûŋa. ¹⁷ In ninda mbo Afrun ta âsurti Makfila uri, hille Mamra molok saba ninda ili, tufu ninda ili mbo sîŋgee âsurti gi mana mbo kooy de ¹⁸ Ibrahim taŋ ûka, jamata fadayem nîdiranaa wî kooy osgi mbo.

¹⁹ Igi molok Ibrahim mûco ta Sara wo tufu Makfila uri âsurum ninda gim timisiŋa. Ili hille Mamra, hille Hibrun uri gi molok munje, dar Kanan mo ye. ²⁰ In ken tufu âsurtim ninda gi mbo kooy Ibrahim taŋ ûka. Hissiyinta molok torona, gani turbatta nû ûsa.

Ishag mûco tarka-gim

24 ¹ Sêy inda gu Ibrahim nîyembo daŋa tûka, Mula hâbutoom kooy mo tiro barko kâddu tûŋa.

² Lêle tu Ibrahim maji ta kâddi alle malta taŋam tiro de kûjo tûsarni gu kuruŋ ŋgo tire, “Koro na gu joŋi mbem nduŋa, ³ wallahi rînaŋ, Mula mundi mbo gani mbo nene gu ba gurake-ken, ama ara gu kinaŋ mûco dar Kanan ama anda gi mano kima mbe Ishagko ndaŋ-ndaŋ nûyan !

❖⁴ Yagun dar mbem gaka ka mbeña molok kima mbe Ishag to mûco nda raku!” Ibrahim in tîrnaña.

❖⁵ Maji gi du ngo tire, “Kima kara gi îya ru ‘Dar ilim akndiye’ tira-ken ngo antiyon? Kima na dar mañ le gara gim anañtiyon?” in tirnen, ❖⁶ Ibrahim du ngo tire, “Lala lala, ngâcirnu! Kima mbe gu ndañ-ndañ ây nañan!” rînañ, ❖⁷ hâgudu ngo tire, “Mula mundi mbo gani mbo na gi dar mbe molok tañi baba mbe ta molok ândindiñar wado ândi ngo tire, ‘Gani gu kimiñ naña mbo mbîti’ Mula in tîrnaña. Hâgudu Mula malakko ûyo nañam tenjebenin, awun ndenin, dar ili molok de kima mbe gu mûco nda narti. ❖⁸ Kima kara gi, ti tarto îya tira-ken, ama mbôru anende, yagun kima mbe gu ndañ-ndañ ây nañan!” Ibrahim in tîrnaña.

❖⁹ In ken maji gi koro ta gu Ibrahim ta joñim nduñ ngo tire, “Nene mbe, wallahi, mañ riya gu anti!” in tîrnaña. ❖¹⁰ Hâgudu nene ta gi tañ dîrije ûtuk mamunta kallaa-kallaa nene ta tûña kadan kul bûrti hille Ibrahim ta tîyar Nahur tinda gim naka gu kîbin taye, gani Aram uri madari mbara olona gim.

Maji gi Mulo tîruji

❖¹¹ Bûrim kiye hille Nahur nî gi ta sa gim lukuñuñ dîrije irbiya. Sa ukuñuña gi hille molok sule ye. Nerem gak iyañata sam ûcuci mbo de wara. ❖¹² Hâgudu maji gi Mulo ngo tire, “Mula, nene mbe Ibrahim ta Mula, âmin hâbi

annde gi mbo andodoron. Ama mbûruji kinañ ! Nene mbe Ibrahimko kallo nda ken ! 13 Ama sa kâli hille gi taña kar saa ulisi gim munje de ande. 14 Ama kima karo ‘Saa ândi añaan !’ ru âñkarnin, ti du ‘Lo, saa lañan ! Dîrije koy nda andañaan !’ in nîrnaña gi, ti de mañ Ishag ta mûco tûti ru ndeleña gi ye. In ninda mbo nene mbe Ibrahim tindam kallo gena gu awosiñti” maji gi Mulo in ru tûrujina.

15 Kana to ma tonod-kede, kima kara guñugu korton hille molok tîñara. Tiro Rifga uriye, Batuwil ta kima ye, Batuwil du da ta Milka yen, baba ta du Nahur yen, Nahur du Ibrahim ta tîyar te. 16 Rifga ti kima kara nîyembo nomone ye, tâñgit kambo nîkalnda ye. Ti sam kar sûr saa kul toyoni gu, 17 Ibrahim ta maji gi du kurnañ kâriñ narku ñgo tire, “Saa baka ândi añaan ! guñugi na gi molok” in tirnen, 18 ti du “Lañan !” ru guñugu njûr dabe de saa tûña tañana. 19 Tûña tañana-kunuñ Rifga du ñgo tire, “Dîrije naña koy nda andañaan !” in tîrnaña. 20 Saa guñugi mana teberg mo loyn, ñari nâru teberg mo toyken dîrije kooy lañan îla. 21 Kañgi kamba gi du sero de tinden, kûri tam ñgo tire, “Alle Mulo ârujina gi yoñ Mula mba tanara, sula ti yandonñ ? Ti ama ârnaña gi noñ de tige” kûri tam in tîrnaña.

22 Dîrije lañan îla-gim kañgi kamba gi kima kara gu dahabta jumam jîne noñ mbo hâgudu njindii mbara, tîle jîneta 20 nene gi mbo tûña. 23 In ken hâgudu ñgo tire, “Mañ ñga ta kima goñ ? Tañi kînim gani wâsiyo mi dîrije

mîniŋam mbo kooy de muŋunto keneyoŋ ?” in tîrnaŋa.

24 Ti du ŋgo tire, “Ama Batuwil ta kima ye, kîki mbe Milka ye, ûwa mbe du Nahur te” in tîrnaŋa. 25 Hâkkoy ŋgo tire, “Taŋi mînim dîrije iŋantiŋ mbo ibitiŋ mbo kooy de inde, hâgudu gani ki kuŋunte koy tinde” in tîrnaŋa.

26 Kaŋgi maji gi du Mulo assu rînaŋ ûyo taŋam sun 27 ŋgo tire, “Mula, nene mbe Ibrahim ta Mula, alhamdulillayi rînaŋ, nene mbe ŋoŋin kallo gena, makatar mbe gim maŋ de awun amben, nene mbe ta tunuba nî taŋim ambanara” in tîrnaŋa.

Maji Rifga nîm tare-gim

28 In ken kima kara gi kurnaŋ kâriŋ toŋo ko, nûkaa ila da ta tindam kooy tûrana. 29 Laban Rifga ta tîyar Rifga da to tindiri ila tinaŋa-kunuŋ, jumam mbo njindii korom tene ila mbo tîkala-kunuŋ kurnaŋ kâriŋ sam ko, kaŋgi kamba gu dîrije taŋam mbo sam tinden raku 31 ŋgo tire, “Mboro Mula barko ndîya ge. Ka, taŋi mînim man ! Iŋgo ru sule jiyayoŋ ? Ama toŋo ganu kanda aworgola, hâgudu dîrije nî gani koy tinde” in tîrnaŋa.

32 In ken toŋo waka, Labanta du mamunta njûr dîrije wo iŋantiŋ mbo ibitiŋ mbo marçaŋari saa joŋii ûkantiŋ mbo kooy ûŋa. 33 Hâgudu hâbuto iŋantiŋ wanara, yagun kaŋgi kamba gi du ŋgo tire, “Ama kanaa kûrim ane ila âwuran-kede aŋanndiye” in tîrnaŋa. Laban du ŋgo tire, “Kûran !” in tirnen, 34 kaŋgi kamba gi du ŋgo tire,

“Ama Ibrahim ta maji ye. ³⁵ Mula nene mbe Ibrahimko nîyembo barko nû nînaŋo tûsa. Mula dee mbo tîce mbo dahabta mbo fuddaŋ mbo majiri mbo kadumari mbo dîrije mbo lerker mbo kooy de Mula tûna. ³⁶ Hâgudu nene mbe gi ta mûco Sara munjukula kû-de kimo mbo Ibrahimko nda tunana. Ti du hâbuto tene ila kooy de kima ta gu tûna. ³⁷ Hâgudu nene mbe ŋgo tire, ‘Mûco dar Kanan ama anda gi mano kima mbe Ishagko ndaŋ-ndaŋ nûyan, wallahi rînaŋ! ³⁸ Yagun dar mbem baba mbe ta taŋim gaka kima mbe Ishag to mûco nda raku!’ in tîrnaŋa. ³⁹ Ama du nene mbe gu ŋgo are, ‘Kima kara gi îya ru, ‘Dar ilim akindiye’ tira-ken ŋgo antiyoŋ?’ in ârnaŋa. ⁴⁰ Ibrahim du ŋgo tire, ‘Ama Mula ta bûrtu rûcu, ti tira noŋ de age. Ti de malakko ûyo naŋam tenjebenin bûrtu kallo nda torgolti. Baba mbe ta tunuba gi molok kima mbe Ishag to mûco nda na! ⁴¹ Gani ka mbeŋa nîm gaka, ka wî îya ira-ken ama mbôru anende’ in tîrnaŋa.

⁴² Hâgu âmin sa gim lukuŋuŋ Mula, nene mbe Ibrahim ta Mula gu ŋgo are, ‘Mula, ama kûrim ndâyû ara gu mba rogol! ⁴³ Ama sa gim munje de ande. Kima kara kar sam narte gi, ama ‘Saa guŋugi na molok ândi aŋan!’ ru âŋkarnin, ⁴⁴ ti du ‘Haywa, lo saa laŋanin dîrije koy nda andaŋan!’ in nîrnaŋa gi, ti de maŋ Ishag ta mûco tûti ru ndeleŋa gi ye’ Mulo in ârnaŋa.

⁴⁵ Kana kûri mbo âwure gu ma anod-kede Rifga sam sûr saa guŋugim kul tayen, ama ‘Saa ândi aŋan!’ ârnaŋa,

46 ti du celcelo de guṅugu njûr ṅgo tire, ‘Lo, laṅan, dîrije naṅa koy nda andaṅan!’ in tîrnaṅa. Ândiya aṅana, hâgudu dîrije koy mba tandaṅana. 47 In ken hâgudu ṅgo are, ‘Maṅ ṅga ta kima goṅ?’ arnen, ti du ‘Ama Batuwil ta kima ye, kîki mbe Milka ye, ûwa mbe du Nahur te’ in tîrnaṅa. Ama du njindii mbara korom nday jumamko durmim nda andaya.

48 Nû Mulo assu rînaṅ ûyo taṅam sun ṅgo are ‘Mula, nene mbe Ibrahim ta Mula, alhamdulillayi rînaṅ, bûrti kalla gim andanara, nene mbe ta tûyar ta, kima nda multe gi nîm andanara’ in ârnaṅa. 49 Ki du ṅgo kira-ken ambindilin aynaṅ! Nene mbe gu ṅoṅi mbo kallikandi mbo nda kento kinnde-ken, ambindili! Ki kallo kento kinndendan koy ambindilin, gani tum aka âkal” in tîrnaṅa.

Rifga wate mbo torṅina waye

50 In ken Labanta Batuwil mbo i ṅgo ire, “Hâbi gi Mula molok ye. Mi saṅan mûranti kûye. 51 Rifga ti giyaṅgo ûyo naṅam tinde. Gula ko! Mula tîrnaṅa noṅ naṅ-ken, nene na Ibrahim ta kima ta mûco tûte” in îrnaṅa.

52 Ibrahim ta maji gi du kana îni tinaṅa-kunuṅ Mulo assu rînaṅ ûyo îniṅam tûṅ tena. 53 Tûṅ tena-kunuṅ kurnaṅ mamunta taṅa molok ndîṅar, dahabta mbo fuddaṅ mbo hâbutoo kâli nîṅa kooy de Rifga wo tûṅa,

hâgudu Rifga ta da noŋ tîyar ta Laban noŋ koy hâbutoo kallaa tûṅa.

54 In ken Ibrahim ta maji mbo ka taṅa mbo ṅan laṅan fi ṅun subbo de urnaṅa. Urnaṅa, maji Ibrahim ta gi ṅgo tire, “Ambela ambenjebeni nene mbem mâlanni!” in tirnen, 55 Rifga ta da noŋ tîyar ta Laban noŋ, i du ṅgo ire, “Le-ken kima kara gi jo ûtuk noŋ minta mbo muṅun-ken-kodo kula kan” in irnen, 56 maji gi du ṅgo tire, “Amboro mal-mal ambindigeyan! Mula bûrtu mba torgola mara ye, ambele-ken nene mbem mâlanni” in tirnen, 57 i du ṅgo ire, “Kima kara gu muruṅa kana to minañ!” in îrnaṅa.

58 In ken Rifga wo kurunṅ nânkarnu ṅgo ire, “Maṅ kaṅgi kamba gi mbo hasa rûcuṅ gato ndide sula gakindiyon?” in irnen, ti du “Hassa inta mbo ati” in tîrnaṅa.

59 In ken tu îni gu kaduma ta mbo njebo Mula ta barko nû ṅgo ire,

“Mu mîni! Ka âdumaṅ dumta na nî da kû. Kimiṅ naṅ gani hasimta naṅa nû ulte!”

in îrnaṅa. In ken Rifgata du kadumari taṅa mbo dîrijem nuṅ maji Ibrahim ta gu ka taṅa mbo ûrcin gê waka.

Ishag Rifga wo tula gi ye

62 Ishag, ti du sa “Mula lîjiru andesere” uri gi molok lândir gani Nagab ira-gim tinde.

63 Lêle tu ñerem Ishag tîñar waram kiye-de kûjo lamin dîrije naree tîkala. 64 Rifga du kûjo lamin Ishagko tîkala-kunuñ dîri molok sûr 65 maji gu nânkarnu ñgo tire, “Kaŋgi kamba ây na nare ili ñga yoŋ?” in tirnen, maji gi du ñgo tire, “Ili Ishag nene mbe gi ta kima gi ye” tirnen, Rifga du bini to kul kûjo turucirna.

66 Waren Ishag mbo îdirana-gim maji gi du kanaa nûkaa ila kooy de Ishagko tindila. 67 In ken Ishag Rifga wo da ta ta tañim nañ tañu tena. Ti Rifga wo nîyembo toŋone. In ken ti da ta tîya molok Rifga wo nar-de hâgu kûru tabasiña.

Ibrahim tîya-gim

25 7 Ibrahim ti kâddur ñun mañi mbo de bîyo tarki-kede daña kû sininta 175 ne-de lîy ûwan taña tanarka. 8 Kimiñ taña Ishag mbo Ismayil mbo tufu Makfila ta gim de Ibrahimko imisiña. Tufu gi âsurti Ibrahim alle Afrun Suhar ta kima Hissiyinta nî molok ron mûco ta Sara wo timisiña gi ye. Âsurti gi hille Mamra uri-gim munje ye. In ken gani ilim de Ibrahimko koy imisiña.

11 Ibrahim tîya-kunuñ Mula Ishagko barko tûña. Ishag du sa “Mula lîjiru andesere” uri gim tindire.

Kimîñ Ismayil taña

12> Îwi kimîñ Ismayil Ibrahim ta kima gi ta wî ye, da ta Hajir Masir na Sara ta kaduma gi ta gi ye. 13> Îwi mirsi Ismayil tañ kimîñ nîña ye : Tûkusu gi Nabayut te, hâgudu Kidar mbo Adabil mbo Mibisam mbo 14> Michma mbo Duma mbo Masa mbo 15> Hadad mbo Tima mbo Yetur mbo Nafich mbo Gidima mbo ye. 16> Wî kimîñ Ismayil taña 12 ye. I kooy de chekta sutun nîñ ûka. Kiñiñir hilleje mbo fârigta mbo mirsi îniña mbo uruña.

17> Ismayil ti sininta 137 ne-de lîy ûwan taña tanarka. 18> Ismayil tañ kimîñ, kimîñ tuu Ibrahim tañ mbo wânjafirin inta molok inîñira-kunuñ dar Hawila molok dar Chur mo kooy de uñuña. Chur gi Masir molok saba dol, bûrti Achur tam ninda ye.

Igi mbo kanaa Ibrahim taña ônoda. Kitab narte-gim Ibrahim ta kima Ishag ta kima Yakub tañ kanaa minañti. Yakub ti alle kalla yandere, hâgu kûri tam lândir Mulam kalla tûka.